

Titel: IX

Citation: "IX", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e349313/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

læg med 85 Stemmer mod 12 tilstødet at komme under Behandling og Afstemning.

Forgaard: Naar jeg tillode mig den korte Bemærkning, at jeg ønsker det, saavel efter min Overbeviisning, som ogsaa efter den Erfaring, jeg har haft, at 1 Rdd. i daglig Beskjæftelse for dem, som boer i Kjøbenhavn er fuldkommen saa uheldigjærende Betslag til dem, som 3 Rdd. om Dagen er for dem fra de udenfor beliggende Steder og Fordelethed fra Jylland.

Indførelsen: For Dietstillet skal jeg indfranke mig til den Bemærkning, der er fremfaldt ved nogle Øtringer, der faldt under den foreløbige Behandling, at Spørgsmaalene foreligger til Afgjørelse ikke blot formelt, men ogsaa i Realiteten ganske uafhængigt af den Bestyrelse, der er taget i Begyndelsen af nærværende Forsamling. Det vil erindres af den Naade, hvorpaa man dengang afgjorde dette Spørgsmaal, at man med fuldt Forfat og med Hensyn til Fortiden tog en Bestyrelse, som imidlertid ikke skulde være blandede med Hensyn til den Bestyrelse, som maatte blive taget for den kommende Tid.

Udsættelse: Saaledes som Spørgsmaalet forelax ved en tidligere Leilighed, maatte det være et Principspørgsmaal, og er det mere et Spørgsmaal om Mød og Drift. Det var et Principspørgsmaal, da Dietsteden bestod som en Valgbarhedsbetjening, men man har her i Forfamlingen fundet, at knæppe eller ingen Diater ikke var nogen god Valgbarhedsbetjening, og Spørgsmaalet er derved ført over paa et andet Øbnet, nemlig hvor der er nødvendigt for paa en taalrig Maade at kunne leve paa Rigsdagsløbet og tillige udføde de Udgifter, der ere forbundne med en saadan Stilling, og som vi have set mange Exempler paa ved indkomne Begjæringar heri. Naar jeg ser Spørgsmaalet fra denne Side, kommer jeg tilbage til hvad jeg tidligere bemærkede, at jeg har gjort mig Umage for at finde Forholdene nøie, og jeg troer, at 3 Rdd. i Diater indgaaende er rimeligt, men temmelig knapt hvad Alertallet forbruger. Jeg troer ikke, at vi vinde noget ved en Valgbarhedsbetjening af den Art og ved at indfranke Diaterne under hvad en Naad med Rimelighed kan forbruges, idet man derved bliver nødt til enten at vælge formuende Folk eller hælde sig til Dagleiere. Naar man nu lægger Mærke til, at der er opstaaet en uheldig Frygt for de formuende Folks Indsyndelse, og paa den anden Side for de raare Mænders Magt, burde man dog undgaar at bringe Forfat til at søge Dagleiere, man burde hellere se at faae denne Indfrankning for Valgloven ophævet, da jeg frygter for, at man endnu i lang Tid ikke vil kunne vænne sig til at fjanke de formuende Folk den fornødne Tilid.

J. C. Drewsen: Jeg skulde ikke have sagt noget Alibere, end hvad jeg tidligere har anført, dersom ikke det arede kongevalgte Rødem (Udsættelse) i dette Øieblik havde udtalt, at hvis Diaterne blev 2 Rdd., vilde vi blive udfatte for, at sun Dagleiere vilde modtage Balg her i Forfamlingen. Jeg er overbevist om, at det ikke vil blive Tilfældet. Til Sætte for det, jeg tidligere har ytret, skal jeg tillade mig at anføre, at da denne Sag forrige Gang havde været for til foreløbig Forhandling, sagde en avrt Rigsdagsmand til mig: „De har Ret, man kan godt komme ud af det med 2 Rdd. Jeg har tidligere hørt med 2 Rdd., fordi jeg troede det vilde være meget høit at leve i Kjøbenhavn, men nu seer jeg, at man her kan komme ud af det hermed.“ Ly denne Rigsdagsmand, som jeg ikke vil nævne, er ingen Naad af Bondestanden, der er vant til at være selvbetalt økonomisk, som dets Stilling udsætte dem til, men en af de saakaldte Skolelæbte. Han som godt ud af det med 2 Rdd., og det samme er Tilfældet med mange Andre, og der er vist dem, der bruge endnu mindre. Jeg antager derfor, at da vore Diater have været mellem 8 & 900 Rdd. for hver, er det dem, der rejste hjem med 400 Rdd. og Mere i Lommen. Det forekommer mig, at det er en Gøgering, der ligger under Statens nærværende trænge Forhold at udsætte. Jeg har vel hørt, ikke jult som et Argument, men det er dog blevet nævnt, at Rigsdagsmand her i Kjøbenhavn, siden Næsen over hvor de bor er bleven trykt, have høit forferdeligt Overbeviisning af postværende Liggere, og de saakaldte Plateslagere, og at dertil er medgaaet sine 300 Rdd. af dets Diater. Jeg erstjender, at

det er skult at hælde den Trængende, men jeg troer, at de Samme følger dert, naar det fæer af en Andens Lomme, og da det ikke med Blæde have høit, at Raadetssecretariatet er blevet ophævet, troer jeg ikke, at vi ud en Dime vilde fæde et nyt. Jeg maatte derfor vedholdende stemme for, at Diaterne bestemmes til 2 Rdd. overensstemmende med det kongevalgte Forfat.

Wang: Jeg troer ikke, at denne Sag har godt af en saa paalidelig Behandling som den, den sidste arede Taler har givet den. Jeg havde ønsket, at den kunde have gaaet sin Gang uden videre Forhandling, thi det forekommer mig, at den allerede har modtaget tilstrækkelig Tid paa et tidligere Stadium, og det forekommer mig, at vi nu faaerget lettere maatte kunne komme til et Resultat, som et moderereende Forfat er stillet, og de Gerrer, som staae paa Øversteerne, vil maatte kunne forenes om dette, da dette Øbnet ikke er ynderligt langt for nogen af dem. Grunden, hvorfor jeg vil stemme for dette Forfat er omrent den samme, som den, den 2de kongevalgte Rigsdagsmand (Udsættelse) anførte. Jeg troer nemlig, at vi skulde tage os i Agt for, at udelukke den danske Riddelsband fra at kunne modtage Balg ved at paalægge den alfor store Øffre. Jeg troer, at de Forbringer, der gøres til en Rigsdagsmand, og som han i Anmeldelehed maatte gjøre til Livet, hørere til den Klasse, som man pleier at fætte anseelig. Godt Forfatet under Nr. 224 angaaer, da skulde jeg ikke have noget imod, hvis det havde funnet forenes med Ørumlovens Ord, at de Medlemmer af Rigdsforfamlingen, der have Bøyal paa det Øieb, hvor den holdes, skulde være aldelst uden Diater, men at glæde dem det Halve, forekommer mig at være noget smaaligt.

H. Jespersen: Jeg vil kun levere et lidet Øbdrag til at oplyse denne Sag fra en Side, hvorefter jeg troer, der høitser nogen Misforstaaelse, ikke her i Salen, men paa enkelte Steder i Landet. Man troer nemlig, at det Spørgsmaal, vi her forhandle, har en væsentlig kvantitativ Betykning, men dette er ikke Tilfældet. Hvad vi ud fra, at Rigsdagen vil være samlet 90 Dage aartlig — det er en Naade over Normaltiden, og vil vist efter Forløbet af det forrige Aar har været tilstrækkelig —, og sætte vi derved Diaterne til 4 Rdd., vil hele Summen blive 54,000; sætte vi Diaterne til 3 Rdd., bliver Beløbet 40,500 Rdd. Jeg vil nu slet ikke udfølge, at dette er Summen, der vel i et Land som Danmark kunne fortjene at lægges Mærke til; men jeg troer dog, at hvad heraf kan blive Tale om at spare, vil være uden væsentlig Betykning. Og tager man Hensyn til, at vi gagerre være nuværende 8 Minister med 40,900 Rdd. aartlig, saa forekommer det mig, at Rigsdagen nok kan saale Sammenligningen.

Barfod: Da, saavidt jeg veed, Afstemningen vil komme til at fæer ved Ravnepævad, behøver jeg ikke med mange Ord at udtale mig om, hvorefter jeg agter at stemme, da det jo vil komme til at fremgaa af Rigsdagslæbenden, og jeg skal derfor blot tillade mig en kort Bemærkning. Man slægede i gamle Dage over at, naar man gjennemblæde Budgettet, fik man høert Dietstil for paa en Stump Civilliste; men jeg er bange for, at det samme vil være Tilfældet i sin Tid, at naar man tager Ørumloven og Valgloven for sig, vil man høert Dietstil hede paa en Stump Genus. En saadan Hæde jo allerede paa flere Steder, og af den Minister, der havde Ørbet under den foreløbige Behandling af nærværende Paragraf, blev det uerstyffeligt frembrøvet, at der ogsaa her var Anledning til at bringe en Stump Genus ind, og at han derfor mente, at grumme meget tale for, at Diaterne skulde sættes til 2 Rdd. Jeg mener temmelig, at naar der skal være Genus, skal den være samlet paa eet Sted, for at man med Leilighed kan overføre den, og det fører sammen mig ikke at være polittisk rigtig — jeg kunde fristes til at sige, at det ikke engang forekommer mig ret samueligt og anstændigt — at udtale den her i forskjellige Kroge, hvor Intet Menneske tænker paa at sige den.

Hjerring: Da Forfatet under Nr. 227 allerede har fundet Understøttelse fra flere Steder i Salen, skal jeg ikke opholde Forfamlingen Tid ved nærværende at motivere det, men jeg skal henholde mig til hvad der er ytret af den arede 2de kongevalgte Rigsdagsmand (Udsættelse) og den Deputerede for Røding (Wang).